

Soma taarifa hii kisha ujibu maswali 41 mpaka 50.

Mafunzo ya kuimarisha maadili katika jamii ni muhimu. Kinyume na hapo awali, sasa maadili ya jamii zetu yanazoroteka kwa kasi sana kiasi cha kushangaza. Mwingiliano mwingi kati ya mataifa ya Kiafrika na ya kigeni unaweza kuleta upungufu wa maadili. Watu wengi hufikiria kuwa upotovu wa maadili ndio ustaarabu ufaao. Kusifu na kuziiga nyendo mbaya huchangia upalilizi wa uozo wa tabia. Hali hii inaweza kuzifuja nchi hizi.

Ni dhahiri shahiri kuwa umaskini wa nchi umewafanya vijana kwa wazee kutamani na kuzitafuta njia za mkato za kujitajirisha. Kwa kuingiwa na tamaa nyingi, wao huanzisha miradi ya kifisadi. Watu hao hufanya juu chini kutafuta mianya ya kujipenyezea fedha. Wao hufanya haya bila ya kujali madhara yanayoletwa na hizo pilkapilka zao. Hongo huzidi kuendelezwa ili kuficha hizo njama ambazo huwa hatari kwa usalama wa nchi na watu wake.

Tamaa ikikithiri mpaka, bongo za fisadi hao hazitulii bali huenda kwa haraka isiyomithilika. Watu hujikweza wakitaka kuwafikia na kuwapita waliowatangulia kiuchumi. Mathalani, watu ambao hivi majuzi walionekana hoi ama watu wa kawaida, ghafla huonekana watu wa kuishi kitajiri huku wakijijengea majumba ya ghorofa katika mitaa ya kifahari. Kama hali hiyo ingeletwa na kushukiwa na nyota ya jaha, tungeelewa. Lakini kama utajiri huo unatokana na kufurisha mifuko kwa kuleta shoti ofisini, wakitumia wizi wa kalamu au kula mlungula, itabidi utiliwe shaka na kulaaniwa. Vijana ambao ndio wajenzi wa taifa wa leo na kesho wanapaswa kuvipuuza vitendo hivyo kwa sababu vinadhalilisha utu wa jamii.

Serikali nyingi za Kiafrika hutafuta mikakati ya kukabiliana na ufasadi ili ziimarishie maadili. Mojawapo ya hiyo mikakati ni hatua ya serikali ya kuwahimiza wananchi kujaza fomu kuonyesha jumla ya rasilimali zao. Hata hivyo, wahusika katika ufasadi hutafuta vizingiti vya kuzizuia juhudi hizo za serikali.

Ni bayana kuwa mtu hawezi kushindana na mkono mrefu wa serikali. Juhudi za kukomesha vituko vya ufasadi zimeanza kuzaa matunda. Tayari vielelezo vya kupambana na ufasadi vimeanza kujidhihirisha vyenyewe. Hivi majuzi vituko vya kujenga nyumba hafifu hapa nchini vilifuatiliwa unyonyo na wahusika kufunguliwa mashtaka; hasa baada ya watu kupoteza maisha yao na wengine kulemazwa walipoangukiwa na nyumba hizo. Kwa mfano, watu waliodai kuwa watajenga ghorofa tatu, walibadili nia na kujenga ghorofa zaidi. Walifanya hivyo baada ya kupata vibali vya pembe za chaki. Isitoshe, kwa kutaka kutajirika haraka walinunua na kuvitumia vifaa duni kinyume na kanuni za uhandisi. Mambo kama haya hujitokeza katika nchi nyingi barani Afrika. Nchi hizi sasa zimeamka na kukaza kamba katika kuupinga ufasadi huu.

Ikumbukwe kuwa ufasadi unaotokana na ukosefu wa maadili ni hatari kubwa kwa nchi yoyote ile. Mienendo kama hii hufuja nchi husika. Ni vyema kuepuka tabia hizi kama mtu aepukavyo ugonjwa wa kuambukiza.

41. Nchi zetu zinazidi kuharibiwa na:
- kufuata ustaarabu wa kigeni na kupuuza maadili
 - wananchi wapendao maadili ya mataifa yao
 - vijana wanaoigiza maadili yafaayo
 - kutoelewa vizuri maana ya maadili
42. Chagua maelezo yaliyo sawa kulingana na aya ya pili.
- Njama za ufisadi zinaitetea nchi matatizo.
 - Usalama wa nchi hautegemei pilkapilka za fisadi.
 - Maskini wote wanatafuta njama za kujitajirisha kifisadi.
 - Njia za mkato zatajirisha nchi upesi.
43. Ushahidi kuwa ufisadi upo ni:
- kuwapo na kuziiga nyendo za kigeni
 - kupatikana kwa haraka kwa mambo ya kifahari
 - kujenga majumba makubwa na ya kifahari katika mitaa bora
 - kuonekana kwa mabadiliko ya ghafla kiuchumi kwa waliotajika
44. Utajiri unaotiliwa shaka ni ule:
- wa kuigwa na watu wote
 - usio na wizi wa kalamu
 - wa njama za uharibifu
 - upendwao na vijana nchini
45. Kushukiwa na nyota ya jaha ni sawa na:
- mchezo wa bahati nasibu
 - kupewa zawadi kwa kushinda
 - kupata kwa haraka
 - kubahatika kihatali
46. Kulingana na taarifa hii, mawazo ya fisadi:
- yanaimarisha nchi kiuchumi kwa kutajirika
 - hayazingatii utamaduni wa wote
 - hutaifuta njia mbalimbali za kujitajirisha
 - yanatamani maadili ya watangulizi wao
47. Upalilizi wa uozo wa tabia huendelezwa kwa:
- kupenda na kuzifuata tabia za kifisadi
 - kufikiria tu juu ya upotovu wa maadili
 - kusifu na kuzifuata nyendo zote za kigeni
 - mwingiliano wa binadamu katika ustaarabu
48. Madhara makuu yanayoweza kupata jamii ya kifungu ni:
- vijana kuupenda na kuuiga utamaduni wa kigeni
 - umaskini mkubwa unaorudisha nchi nyuma kiuchumi
 - watu kuingilia njama za kifisadi kwa kutaka kutajirika
 - maangamizi yanayoletwa na watu wenye njama za kifisadi
49. Mwandishi wa taarifa hii ana msimamo kuwa:
- ustaarabu wote wa kigeni unapotosha maadili
 - maadili yatafaulishwa na vijana na serikali husika
 - uigaji wa nyendo za kigeni unapaswa kuzuiwa
 - ujenzi wa ghorofa duni na njama za kifisadi zimezidi
50. Kifungu hiki kinaweza kufupishwa kwa kutumia methali:
- mwacha mila ni mtumwa
 - mila nawe hafi nawe ila mzaliwa nawe
 - tamaa mbele mauti nyuma
 - vyote ving'avyo si dhahabu